

Sak X: Finansiering av langsiktige samarbeid/forskergrupper

Bakgrunn

UiOs 2020-Strategi har en uttalt målsetning om å være et «grensesprengende» universitet der en utnytter tverrfaglighet, øker internasjonalisering i forskning og utdanning, er strategisk i investering i forskning i internasjonal front, og får økt EU-gjennomslag.

Faglig prioritering som strategisk virkemiddel har vært på agendaen til IMKs ledelse og styre siden 2010. En slik prosess rundt faglig prioriteringer har hatt som et sentralt prinsipp å konsentrere innsatsen omkring områder med særlig høy forskningskvalitet. I 2010 hadde IMK utnevnt to områder, Medieestetikk og Medieinnovasjon.

Prosesen med faglig prioriteringer fortsatte og instituttstyret vedtok i september 2013 *Tiltak for faglig styrking*. Ved inngangen til 2013 hadde IMK en virksomhet som holdt et jevnt godt nivå. Men instituttet utmerket seg imidlertid ikke som fremragende langs indikatorene som det ble målt etter på UiO. Eksempelvis hadde IMK en akseptabel mengde prosjekter, men de var små (2-3 over 1 mill NOK). Skulle IMK bli internasjonalt ledende måtte det blant annet konkurrere om å vinne større nasjonale (NFR) og internasjonale (EU) prosjekter.

Mållrettet innsats i form av styrevedtaket *Tiltak for faglig styrking* i 2013 har båret frukter og har styrket IMK faglig. Et av innsatsområdene har vært etableringen av *langsiktige samarbeid* (med minst to vitenskapelige ansatte), en ordning med en uttalt målsetning om store EU-prosjekter og SFF/SFI-sentre. Følgende samarbeid ble finansiert:

- 1) Centre for Research on Media Innovations (CeRMI)
- 2) Imag(in)ing Technologies. Media Aesthetics, Instrumental Imaging, and the Arts (Medieestetikk)
- 3) Politisk kommunikasjon: Forhandlinger om makt i medienes og PR-strategenes tidsalder (POLKOM)
- 4) Kulturpolitikk og kulturelle uttrykk

De tre førstnevnte ble tildelt direkte finansiering i størrelsesorden 300.000 hver årlig i 2014 og 2015, mens det fjerde området ble bevilget 100.000 totalt i oppstartstøtte. Bevilget ramme var totalt på 1 mill NOK. Disse samarbeidene har hatt definert lederskap og har hatt høy kvalitativ og kvantitativ aktivitet, skapt faglige arenaer, holdt seminarer, utarbeidet og fått tilslag på flere større nasjonale (NFR) prosjektsøknader. IMK har således gått fra små NFR-prosjektsøknader (i NOK) til flere og større (7-10 mill NOK). Evalueringen av de overnevnte områder høsten 2015 resulterte i at finansieringen ble forlenget for perioden 2016-17 for de tre førstnevnte områdene (350,000 årlig).

Indirekte finansiering i form av professor- og førsteamanuensis II-stillinger fordeler seg slik:

CeRMI:

Knut Kvale: 2012 – 2017 (fra basisbudsjettet)

Stefania Milan: 2017 – 2019 (fra basisbudsjettet)

Lucy Kung: 2015 – 2018 (fra HF; FP II)

Medieestetikk:

Gertrud Koch: 2017 – 2019 (fra HF; FP II)

Sean Cubitt: 2017 – 2019 (fra basisbudsjettet)

Polkom:

Frank Esser: 2015 – 2019 (fra HF; FP II)

Annen finansiering i form av NFR-prosjekter større enn 5 mill NOK:

NFR-bevilgninger 2014-17 større enn 5 mill NOK					
År	Finansieringskilde	Søknadstitell	NOK	Forskergruppe	Prosjektleder
2014					
	NFR Samkul	COMREL	9 000 000		Knut Lundby
2016					
	NFR FRIPRO	STREAM	9 000 000	CeRMI	Anders Fagerjord
	NFR Kulmedia	MUSEC	7 000 000	CeRMI	Yngvar Kjus

Tiltak som understøtter den enkelte ansattes faglige aktivitet

Forskningsaktiviteter krever ofte midler til konferanser og reiser, og innkjøp og av bøker og utstyr. IMK sin policy er at slike midler skal være lett tilgjengelige og forutsigbare for den enkelte.

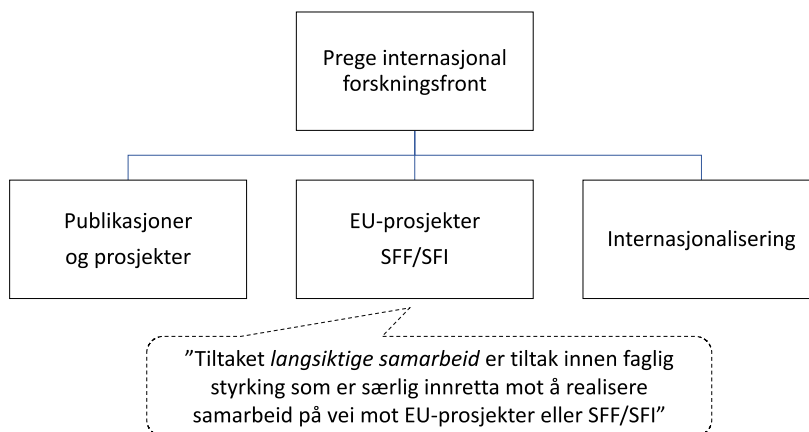
I 2017 har IMK hatt tiltak som driftsmidler (25.000 årlig til alle vitenskapelig ansatte), Småforskningsmidler (20.000 årlig til de vitenskapelig ansatte som kvalifiserer til slike midler; beregninger basert på publikasjonspoeng regnes ut av fakultetet) samt midler som løpende og etter søknad er tildelt aktiviteter som har stimulert til ekstra forskningsaktivitet (kalt stimuleringsmidler), publisering, arrangementer og kompetanseheving. Felles for alle tiltak og midler beskrevet over er at de skal forbrukes innen utgangen av året de tildeles. Unntaket er midlene til postdoktorer og stipendiater som tildeles for hele tilsetningsperioden.

Tiltaket *langsiktige samarbeid* som ledd i IMKs strategiarbeid

I grunnlaget for styrets vedtak i 2013 heter det at de langsiktige samarbeidene er tenkt som ett av flere tiltak som skal bidra til å realisere IMKs mål. I IMKs langsiktige plan IMK 2020 slås det fast at IMKs hovedambisjon er å "utvikle deler av kjernevirksomheten (undervisning, forskning og formidling) til et internasjonalt ledende nivå". For forskning konkretiseres dette til at "IMK skal utvikle forskere og forskningsmiljøer som er med og preger den internasjonale forskningsfronten der IMK har særlige forutsetninger."

Identifiserte delmål er økt internasjonalisering, flere prosjekter og publikasjoner av høy kvalitet, og større prosjekter som EU-prosjekter og sentre som SFF eller SFI. Faglig styrking og stillingsplanen er sentrale virkemidler til å nå målet. Faglig styrking er igjen en kombinasjon av flere typer tiltak, der noen gir individuell støtte til den enkelte forsker, mens andre gir støtte til samarbeidstiltak. Som underlag for styrets vedtak i 2013 ble det slått fast at "...Tiltaket langsiktige samarbeid er et tiltak innen faglig styrking som er særlig innretta mot å realisere samarbeid på vei mot EU-prosjekter eller SFF/SFI."

Hovedmål og delmål

I tillegg til dette kommer virkemidler i form av støtte fra HF og NFR til utvikling av EU-søknader. Dette vil IMK støtte sine forskere i å søke på, uavhengig av om de er en del av de langsiktige samarbeidene eller ikke.

Uteblitt måloppnåelse: EU-prosjekter og SFF/SFI

Siden ordningen med finansiering av langsiktige samarbeid ble etablert (finansiering fra og med 2014), har ikke IMK fått tilslag på verken *større* EU-prosjekter eller SFF/SFI-sentre.

EU-søknader 2014-17 <større enn 1 mill NOK:

EU søknader 2014-17 større enn 1 mill NOK					
År	Finansieringskilde	Søknadstitell	NOK	Forskergruppe	Prosjektleder
2014	H2020	Good life - Shaping a better digital future	10 000 000	CeRM I	Tanja Storsul
	H2020	A culture sensitive approach to disaster mgt	1 400 000	Polkom	Øyvind Ihlen
			11 400 000		
2015	EU Interegg Baltikum	Cross Motion (CM)	1 500 000	CeRM I	Gunnar Liestøl
2016	EU Interegg Nord (NPA)	Connected North (CINE)	1 500 000	CeRM I	Gunnar Liestøl
2017	ERC Starting Grant	Censorship in Democratic States - CENSE	15 000 000	n/a	Elisabeth Staksrud
	ERC Starting Grant	tb d	15 000 000	Mediæestetikk	Tim Vermeulen

Merknad til tabell: markert i grønt, og gjelder som tabellen viser to mindre bevilgninger under den regionale EU

Interegg-ordningen; bevilget (IMK er ikke lead, men partner), 2017; i prosess.

SFF/SFI-søknader 2014-17: Polkom´s SFF søknad «*Centre for the Study of Political Communication and Resilience (POLCORE)*» (november 2015; kom ikke videre)

Regjeringens Humanioramelding og Forskningsrådets Humanoriaevaluering, som begge kom tidligere i år, gir nyttige innspill og veikart for norsk humanioraforskning framover.

Evalueringen fra Forskningsrådet slår fast at nesten alle de evaluerte institusjonene kan forbedre sine internasjonale strategier, for eksempel ved tiltak som gir støtte til mobilitet for vitenskapelig ansatte og som stimulerer til flere søknader om EU-midler. Panelet som har evaluert medievitenskapen i Norge oppfordrer medieinstitusjonene til å bli mer kompetitive i søken etter EU-kroner. Slik oppfordring går særlig til de store universitetene (herunder IMK). Panelet som har evaluert forskergruppene ved IMK går så langt som til å si om en av gruppene at:

«Some concerns arise however. (1) One important concern might be that (based on no references in group's self-assessment and only one in the UiOHF's self-assessment) the group has not been very successful in attracting EU funding so far in its 6 years' existence, which to a certain extent seems at odds with the levels of research output/ranking/staff/networking. This might leave one wondering about the aptness of the steps the research group is taking to attract international research, the bottom-up approach of the leadership and the degree to which the international networking pays off».

Regjeringens Humanoriamelding vektlegger at tradisjonelle humanoriafag (herunder medievitenskap) må integreres mye tydeligere i nasjonale tiltaksplaner; relevans må synliggjøres. Humanistiske perspektiver må trekkes inn og humanistisk forskning må bli en del av de store nasjonale forskningsprogrammene.

Videre peker Humanoriaevalueringen på viktigheten av organisering av forskergrupper som grep for å bedre internasjonale strategier samt det å ta lærdom av vellykkede forskergrupper som igjen bidra til deling av god praksis. Forskergrupper kan for eksempel gi mer forutsigbare muligheter for forskere tidlig i karrieren til å arbeide sammen med etablerte forskere.

Oppsummert kan vi se at IMK de siste fire årene har finansiert tre langsiktige samarbeid med stor faglig aktivitet som har hevdet seg og lykkes i konkurransen om store nasjonale NFR-prosjekter, men som så langt ikke har bidratt til å realisere ordningens målsetning om store EU-prosjekter og SFF/SFI-sentre.

IMKs økonomiske handlingsrom for finansiering av langsiktige samarbeid/forskergrupper

Finansiering av langsiktige samarbeid de siste fire årene har vært mulig som følge av ekstraordinære midler IMK har fått tildelt som satsingsområde ved HF. Dette er en status som i sin nåværende form opphører 31.12.2017. Nye satsingsområder ved fakultetet er tematiske og finansierer spesifikke tiltak.

Dette reduserer IMKs økonomiske handlingsrom, noe som intensiverer behovet for ekstern finansiering. Særlig EU-finansiering utløser nasjonal tilleggsfinansiering som IMK kan bruke til blant annet å finansiere forskergrupper.

Dette danner bakteppet for at IMK-ledelsen nå foreslår en enda tydeligere satsing på utvikling av store EU og SFF/SFI-prosjekter.

Justering av ordningen med finansiering av langsiktige samarbeid/forskergrupper

Prosess faglig prioritering ved UiO åpner ikke bare for prioritering iht. faktisk forskningsstyrke, men også for prioritering etter potensiale for særlig forskningsstyrke.

Med forbehold om endelig budsjett for 2018 foreslås følgende tiltak for å motivere til økt faglig strategisk samarbeid og leveranse på IMKs strategi:

1) Samarbeidstiltak

Søknad om finansiering av midler (til reise, publisering, vitenskapelig assistanse, etc.) for tiltak som kan resultere i søknader om ekstern finansiering og eventuelt utvikling eller vedlikehold av langsiktige samarbeid/forskergrupper. Å anse som såkornmidler.

Kvalifisering:

Minst 2 - to - faste ansatte (professor og/eller førsteamanuensis) og minst 1 - én -i stipendiat og/eller postdoktor.

Vurderingsgrunnlag:

- Beskrivelse av bærende faglig idé.
- Strategisk verdi for IMK
- Aktivitetsplan
- Planlagt samarbeid i gruppen rundt søknad(er) om ekstern finansiering
- Budsjett

2) Etablerte forskergrupper (langsiktige samarbeid)

Finansiering av midler (til reise, publisering, vitenskapelig assistanse, etc.) og frikjøp av leder. I tillegg minst én professor II og mulighet for rekrutteringsstipend.

Kvalifisering:

Minst 4 - fire - faste ansatte (professor og/eller førsteamanuensis) og i tillegg stipendiater og/eller postdoktorer

Vurderingsgrunnlag:

- Beskrivelse av bærende faglig idé.
- Aktivitetsplan (forskning, undervisning, formidling)
- Planer for samarbeid i gruppen om felles prosjekter og/eller publikasjoner finansiert gjennom egen forskningstid.
- Planlagt samarbeid i gruppa rundt søknad(er) om ekstern finansiering (nasjonalt og/eller internasjonalt)

- Milepælsplan som peker fram mot EU-søknader og/eller SFF/SFI-søknader (som underlag for halvårlig rapportering)
- Internasjonalt samarbeid
- Budsjett
- Gjennomføringsevne (basert på gruppens historikk)

3) Støtte til forskergrupper som skal skrive EU-søknader og/eller SFF/SFI-søknader
 Finansiering av midler (til reise, publisering, vitenskapelig assistanse, etc.) og frikjøp av fast ansatte (professor og/eller førsteamanuensis).

Kvalifisering:

Etablert forskergruppe (langsiktig samarbeid)

Vurderingsgrunnlag:

Beskrivelse av bærende faglig idé for søknaden om ekstern finansiering.

Prosessplan for søknadsarbeidet

Publiseringshistorikk

Budsjett

Det foreslås årlige tildelinger, med forbehold om budsjettdekning. Halvårsrapportering kan gi grunnlag for vurdering av neste års finansiering samtidig med ordinær budsjettprosess. Instituttleder forbereder innstilling til styret etter konsultasjon med styrets eksterne representanter og eventuelle eksterne eksperter. Ubenyttede midler inndras ved årets slutt og brukes til nye tiltak for å understøtte IMKs forskning.

I tillegg til disse tre samarbeidstiltakene, og de faste individuelle ordninger (driftsmidler og Småforsk) som er beskrevet ovenfor, planlegger ledelsen også å opprettholde ordningen med støtte til ekstra forskningsaktivitet, publisering, arrangementer og kompetanseheving for aktive enkeltforskere

Forslag til vedtak

IMK etablerer en ny finansieringsordning av forskningssamarbeid som har til formål å utvikle større søknader om ekstern finansiering, med særlig fokus på å utvikle søknader om EU-prosjekter og/eller SFF/SFI ihht den tre-trinns modellen som er beskrevet ovenfor.

Budsjettramme vil bli satt i forbindelse med budsjettprosess for 2018.